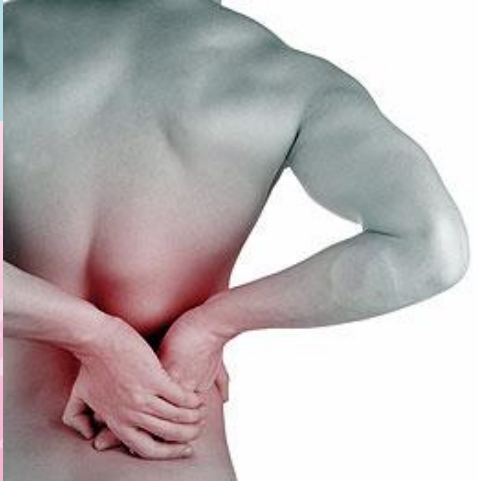
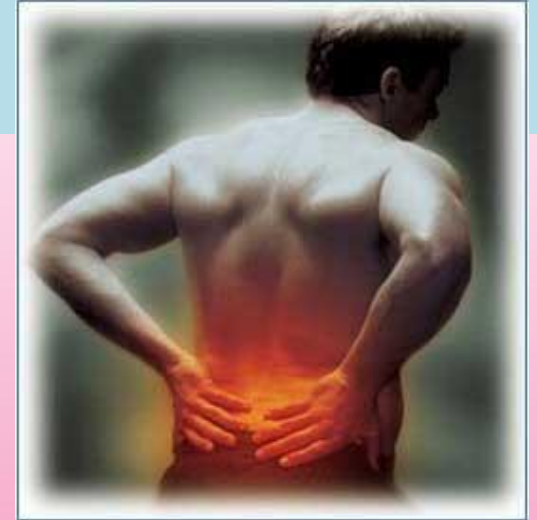

โรคกล้ามเนื้อ 1,3 หลัง

โดย

พท.ป.นงนุช บุญแจ้ง

สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ วิทยาลัยสหเวชศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

โรคลมตำบอง

- เป็นโรคในตระกูลลมชนิดหนึ่ง เกิดจากอาหารและอากาศ มักจะเกิดเป็นกับหัวข้อต่อกระดูกเท่านั้น สามารถเป็นได้กับทุกหัวข้อต่อกระดูกทั่วร่างกาย

ลักษณะอาการโรค

- หัวต่อกระดูกในตำแหน่งที่ลมล้าบองนี้ไปเกาะจะมีอาการปวด บวม แดง ร้อน ปรากฏให้เห็น ลักษณะอาการทั่วไปจะคล้ายกับลมจับโปง ถ้าเกิดที่ข้อเข้าและข้อเท้าจะเป็นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งของข้อเท่านั้น ถ้ามีอาการปวดมากคนไข้อาจมีอาการจับไข้ร่วมด้วยก็ได้ ซึ่งเรียกว่าไข้ลมล้าบอง และลักษณะอาการบวมจะมีน้ำชนิดข้น ๆ เป็นมือเกาะอยู่ตามตำแหน่งข้อที่บวมนั้น

การวินิจฉัย

- ตามอาการและตำแหน่งที่โรคเกิด

หลักการรักษา

- โดยการนวดเน้นตามสัญญาณที่ลำบองนี้ไปเกาะ และต้องพยายามนวดเอาเลือดส่วนอื่นไปช่วยในข้อที่เกิดโรคลมลำบองนั้น เพื่อให้ความและพิษอักเสบในข้อนั้นกระจายไปตามการไหลผ่านของเลือด หลักในการรักษานั้นให้นวดแก้ด้วยการเน้นแม่สัญญาณ **5** ส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องกับหัวต่อกระดูกที่เป็นนั้น ๆ มาช่วยตามความจำเป็น

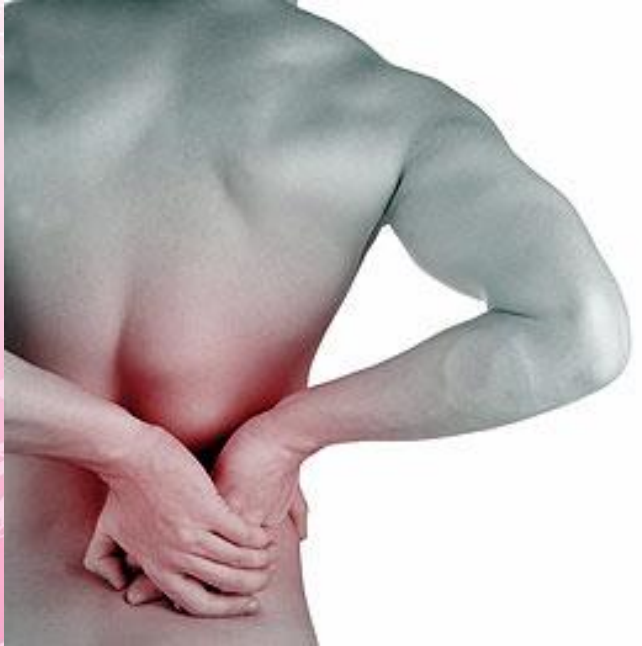
คำแนะนำ

- ทำบริหาร
- ปรึกษาความร้อน
- งดอาหารแสลงโรค
- ห้ามบิด ดัด สลัก ตามส่วนของข้อต่อที่เป็นนั้น

หมายเหตุ

- การรักษาโรคลมลำบองของข้อเข่าและข้อเท้า ใช้หลักการรักษาด้วยแม่สัญญาณและลูกสัญญาณและสัญญาณอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อเข่าข้อเท้าและข้อเท้ามารักษา เพื่อลดความร้อนและพิษอักเสบ
- โรคลมลำบองพบได้ตามอวัยวะต่างๆ เรียกชื่อโรคที่เกิดตามตำแหน่งดังต่อไปนี้

โรคลมตำบองสัญญาณ 1 หลัง

สาเหตุ

- 1.เกิดจากอิริยาบถไม่ถูกต้อง เช่น การนั่ง
- 2.การทำงานหนักเกินไปกำลัง
- 3.เกิดจากการนอนที่นอนนุ่ม หรือแข็งเกินไป
- 4.ความเครียดทางจิตใจ ทำให้กล้ามเนื้อหลังเกร็ง
- 5.เกิดจากอุบัติเหตุบริเวณหลัง
- 6.ความเสื่อมของกระดูกสันหลัง

ลักษณะอาการโรค

- ปวด บวม แดง ร้อน บริเวณหลัง และมีอาการปวดเสียวร้าวชาไปที่สะโพก, ก้นย้อย ลงมาถึงหัวเข่า เวลาเดินเข่าเปลี่ยนไม่มีกำลัง และอาการปวดจะไม่มีเข่าเลย

การตรวจวินิจฉัยโรค

- วัดส้นเท้า
ข้างที่เป็นจะ
สั้น

การตรวจวินิจฉัยโรค

- งอพับขาองศาเข้าได้ (งอพับขา **90°**) เวลากดไม่ลงพื้นจะต้านมือ

การตรวจวินิจฉัยโรค

- ตรวจกล้ามเนื้อบริเวณ
สัญญาณ **1** หลัง คลำหาจุด
เจ็บ ความเย็น ร้อน อ่อน
แข็ง ความตึงของกล้ามเนื้อ
และตรวจกระดูกตามแนว
สันหลัง ดูกระดูกงอก
กระดูกทรุดร่วมด้วย

การตรวจวินิจฉัยโรค

- ทาปุ๋น พบว่าปุ๋นไม่แห้ง
จะเี่ยมบริเวณสัญญาณ
1 หลัง

วิธีการรักษา

- นวดพื้นฐานขาข้างที่เป็น เปิดประตูลม
- นวดสัญญาณ 1, 2, 3 หลัง เน้นสัญญาณ 1
- นวดสัญญาณ 1, 2, 3 ขาด้านนอก เน้นสัญญาณ 3
- นวดสัญญาณ 1, 2 ขาด้านใน เน้นสัญญาณ 2
- นวดพื้นฐานท้อง ท่าแหวก กับ ท่านาบ
- นวดสัญญาณ 1-5 ท้อง

คำแนะนำ

- ควบคุมความร้อน เข้า-เย็น ประมาณ **30** นาที
- งดอาหารแสลง เช่น ข้าวเหนียว, หน่อไม้, เครื่องในสัตว์, เหล้าเบียร์ และยาแก้ปวด
- ทำท่าบริหาร - ทำยืนเขย่งปลายเท้า **5** ครั้ง
- - ทำบริหารอื่นๆ ตามเหมาะสม
- หลีกเลียงสาเหตุที่ทำให้ปวดหลัง เช่น การยืนนานๆ หรือการยกของหนัก
- ห้ามบิด ดัด หลัง และสลับขา ที่รุนแรง

โรคกล้ามเนื้อ 3 หลัง

- สาเหตุ

- เกิดจากอิริยาบถไม่ถูกต้อง เช่น การนั่ง
- การทำงานหนักเกินกำลัง
- เกิดจากการนอนที่นอนนุ่ม หรือแข็งเกินไป
- ความเครียดทางจิตใจ ทำให้กล้ามเนื้อหลังเกร็ง
- เกิดจากอุบัติเหตุบริเวณหลัง
- ความเสื่อมของกระดูกสันหลัง

ลักษณะอาการโรค

- ปวด บวม แดงร้อนบริเวณหลัง และร้าวขึ้นมาที่ขา ปลี
หนอง ฝ่าเท้า และนิ้วเท้า

การตรวจวินิจฉัยโรค

- วัดส้นเท้า ช้างที่
เป็นจะยาว

การตรวจวินิจฉัยโรค

- งอพับขาองศาเข้าได้ (งอพับข้อ 90°) เวลากดลงพื้นได้

การตรวจวินิจฉัยโรค

- ตรวจกล้ามเนื้อ บริเวณ
สัญญาณ **3** หลัง คลำหาจุด
เจ็บ ความเย็น ร้อน อ่อน แข็ง
ความตึงของกล้ามเนื้อ และ
ตรวจกระดูกตามแนวสันหลัง ดู
กระดูกงอก กระดูกทรุดร่วมด้วย

การตรวจวินิจฉัยโรค

- ทาปูน พบว่าปูนไม่แห้ง
จะเฝ้าบริเวณสัญญาณ
3 หลัง

วิธีการรักษา

- นวดพื้นฐานขาข้างที่เป็น เปิดประตูลม
- นวดสัญญาณ **1, 2, 3** หลัง เน้นสัญญาณ **3**
- นวดสัญญาณ **1, 2, 3** ขาด้านนอก เน้นสัญญาณ **2**
- นวดสัญญาณ **1, 2** ขาด้านใน เน้นสัญญาณ **1**
- นวดสัญญาณท้อง ทำแหวก กับ ทำนาบ
- นวดสัญญาณ **1-5** ท้อง

คำแนะนำ

- ครอบคลุมความร้อน เข้า-เย็น ประมาณ **30** นาที
- งดอาหารแสลง เช่น ข้าวเหนียว, หน่อไม้, เครื่องในสัตว์, เหล้าเบียร์ และยาแก้ปวด
- ทำท่าบริหาร - ทำยืนเขย่งปลายเท้า **5** ครั้ง
  - - ทำบริหารอื่นๆ ตามเหมาะสม
- หลีกเลียงสาเหตุที่ทำให้ปวดหลัง เช่น การยืนนานๆ หรือการยกของหนัก
- ห้ามบิด ดัด หลัง และสลับขา ที่รุนแรง

โรคลมปลายเป็นต้นเหตุของโรคคอ

โรคลมปลายปัตคาดโค้งคอ

สาเหตุ

1. เกิดจากท่าทางอิริยาบถไม่ถูกต้อง เช่น นั่งคอเอียง คอไม่ตรง
2. ความเครียดของกล้ามเนื้อต้นคอ
3. ความเสื่อมของกระดูกต้นคอ

โรคลมปลายปัตคาดโค้งคอ

ลักษณะอาการโรค

คอแข็ง ทรงศีรษะไม่อยู่ กล้ามเนื้อคอไม่มีกำลัง ก้ม-เงย หรือเอียงคอ มีอาการตึง ปวดต้นคอ ปวดศีรษะ ปวดกระบอกตา ตากระตุก หูอื้อ อาจพบข้คยอกที่ข้อต่อหัวไหล่ หรือโรคหัวไหล่ตีคร่วมด้วย ปวดชาต้นแขน ซาปลายนิ้ว

โรคลมปลายปัตคาดโค้งคอ

การตรวจวินิจฉัย

1. ก้มหน้ากางซิคอกไม้ไผ่โค้งงอ
2. คลำหาจุดเจ็บ คุกคามเนื้อบ่า โค้งคอ แข็งเป็นลำ บวม
3. สังเกตดูแนวกระดูกต้นคอและหัวคุดใหญ่
4. เงยหน้าไม้ไผ่โค้งงอ เนื่องจากก้ามเนื้อคอแข็งเกร็ง ให้ตรวจกระดูก
คอร่วมด้วย อาจพบร่วมกับโรคสัญญาณ 4,5 หลัง
5. เอียงหูซิคใหญ่ เพื่อดูองศาและความตึงตัวของก้ามเนื้อต้นคอ

โรคลมปลายปัตคาด โกงคอ

วิธีการรักษา

1. นวดพื้นฐานบ่าข้างที่เป็น
2. นวดสัญญาณ 4, 5 หลัง
3. นวดเส้นโกงคอ
3. นวดสัญญาณ 4 หัวไหล่

โรคลมปลายปัตคาด โกงค่อ

คำแนะนำ

1. ปรอบความร้อน เข้า-เย็น ประมาณ 10 – 15 นาที
2. งคอาหารแสดง เช่น ข้าวเหนียว หนอไม้ เครื่องในสัตว์ เหล้า เบียร์ และ ยาแก้ปวด
3. ใช้ท่าบริหาร
  - ทำดึงแขนชูแขน 3 จ้งหวะ
  - ทำก้ม-เงยศีรษะ
  - ทำเอียงหูชิดไหล่ซ้าย-ขวา
4. หลีกเลียงสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการปวด
5. ห้ามบิด ดัด สัดค่อ ที่รุนแรง

อ้างอิง

- มุลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์ไทยเดิมฯ โรงเรียนอายุรเวท. (2548). **หัตถเวชกรรมแผนไทย (หมวดแบบราชสำนัก)**. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมเณศ พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.
- อภิชาติ ลิมตียะโยธิน และคณะ. **คู่มืออบรมการหมวดไทยแบบราชสำนัก ภาคเทคนิคการหมวดรักษาอาการโรคที่พบบ่อย**. กรุงเทพฯ : บริษัท พีเค แม็กซ์ดีไซน์ จำกัด.
- มุลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์ไทยเดิมฯ และโรงเรียนอายุรเวทชำระ สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). **หัตถเวชกรรมแผนไทย (การหมวดไทยแบบราชสำนัก) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 การหมวดพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : ศุภวานิชการพิมพ์.
- โรงเรียนอายุรเวทชำระ สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). **หัตถเวชกรรมแผนไทย(การหมวดไทยแบบราชสำนัก) ตอนที่ 2: การหมวดกดจุดสัญญาณ**. กรุงเทพฯ : ศุภวานิชการพิมพ์.